

SLOVENEK

== Velja po pošti: ==
za celo leto naprej . . . K 40—
za en mesec 3,50
za Nemčijo ololečno . . . 45—
za ostalo inozemstvo . . . 50—
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej . . . K 36—
za en mesec 3—
V pravi preloži mesecno . . 2,50
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto K 8—
za Nemčijo ololečno . . . 10—
za ostalo inozemstvo . . . 13—

== Inserati: ==
Enostolpna petstvrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat po 50 v
za dva- in večkrat . . . 45 „
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.
== Poslano: ==
Enostolpna petstvrsta K 1—
Izhaja vsak dan izvenemil nedelje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vzni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74 —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Preliminarni mir z Rumunijo.

Ni še dolgo tega. Rumunija je napadla leta 1912. v balkanski vojni Bolgare za hrbot ter jim diktirala mir v Bukarešti, v katerem je odtrgala Bolgariji Silistrio in Dobrič. S krvavečim srcem so podpisali Bolgari ta ponižujoč mir. Podpisali so ga pod pritiskom sile; tik pred Sofijo so stale čete rumunske armade. Toda sklenili so mir s protestom na celo Evropo in takrat se je porodila misel osvete, ki je živela v srcu vsakega Bolgara.

Sedaj so se vloge spremenile. V Buh-teji, komaj dvajset kilometrov od onega Bukarešta, kjer so Bolgari doživeli veliko ponižanje, so diktirale centralne države, med njimi v prvi vrsti Bolgari Rumunom mir zmagovalca. Rumuni odstopijo Bolgarom Silistrio, Dobrič in zgube še razen cele Dobrudže morsko obal. Prosta trgovinska pot do Črnega morja preko Konstantinopola, to je le kaplja v morju in slaba tolažba za premagano Rumunijo.

Toda to še ni vse. Odstopiti bodo morali tudi kosček svoje zemlje Avstriji, ali bolje rečeno Ogrski, pod naslovom: strategična regulacija meje. Pod nadzorstvom Mackensena morajo demobilizirati svojo armado in dovoliti četam centralnih držav svoboden prehod skozi Moldavo v Odeso, ki je žitnica Rusije in Evrope. Sicer so sklenili sedaj samo preliminarni mir, mogoče v upanju, da pridobe časa, toda po kapitulaciji Rusije ni več nobenega dvoma, da bo morala Rumunija do 19. marca definitivno sprejeti pogoje zmagovalcev. Rumuni, ki so si izid vojne vse drugače predstavljali, bodo seveda slovesno protestirali pred svetom, kot svoječasno Bolgari. V njihovih srcih bo vžvelo novo sovraštvo proti Nemčiji, Avstriji in Bolgariji, ki bo čakalo na revanšo pod milejšimi zvezdami.

V gospodarskem oziru je seveda mir z Rumunijo za centralne države hipno izredno velike važnosti. Najkrajša pot v Odeso nam je odprta in tam so baje velike zaloge žita. Toda nevarnost je, da bo šlo to žito zopet predvsem v Nemčijo.

Igra se torej nadaljuje. Na vzhodu nimamo nikjer miru brez aneksij, miru medsebojnega sporazuma. Čaka nas novo oboroževanje na tej in na oni strani. Nemški mir meča nas uvaja v nove zapletljive in nove mirovne pogodbe nas navdajajo s strahom za daljno bodočnost. Tudi rumunski mir ne pomeni konec vojske in še manj konec vojsk.

Državni zbor.

Dunaj, 6. marca 1918.

Jutri bo padla v zbornici odločitev. Ali parlament, ali brez parlamenta. Vlada

danes še vedno nima večine. Češki svaz je sklenil, da je glasovanje proti proračunu klubovo vprašanje. Jugoslovanski klub bo istotako izvršil svojo dolžnost. Nemški socialni demokrati, ki postajajo zadnje čase vedno bolj senilni in že pomagajo vleči vladni voz, bodo glasovali za redne državne potrebnosti, pač pa proti vojnemu kreditu. V nemških parlamentarnih krogih stavijo sedaj še edino upanje na sreden izid glasovanja v poljske konservativce, o katerih trde, da še nikdar niso odrekli nemški vladi pokorščine. Izjavili so se, da se bodo pri glasovanju o vojnih kreditih abscentirali. Toda to njihovo stališče bi utegnulo izzvati v Poljskem kolu resno krizo. Sicer pa so vse to le domneve. Pozitivnega o poteku jutrajšnjega dneva ne ve še nihče. Češki svaz pripravlja v slučaju odgoditve parlamenta manifest na češki narod. Sicer pa računa vlada z dejstvom, da bo s par glasovi vendar spravila proračun pod streho. Počakajmo.

Tudi danes ni bilo v zbornici nobenih posebnih dogodkov. Govorila sta dva ministra. Finančni minister baron Wimmer, ki je snubil poslance za proračun, in domobranski minister pl. Czapp, ki je govoril o ravnanju z ujetniki, došli iz Rusije. Med govorom nemškega soc. demokrata Seitz, ki je ostro govoril proti miru meča in miru z Rumunijo, je prišlo do burnih prizorov med Nemci in socialnimi demokrati. V imenu Jugoslovanskega kluba je govoril posl. dr. Ravnihar.

X X X

Predsednik dr. Groß otvori sejo po enajsti uri. Ministrski predsednik dr. Seidler naznanja, da je sklenjen preliminarni mir z Rusijo. Dr. Groß proslavi ta dogodek v kratkih besedah in zakliče trikrat živio cesarju. Nato preide zbornica v razpravo o proračunskem provizoriju. Govori finančni minister baron Wimmer. Njegov govor izzveni v poziv: glasujte za proračun. Domobranski minister pl. Czapp odgovarja na tozadevno interpelacijo glede vojnih ujetnikov, ki dohajajo z Rusije. Govori o preskrbi došlih ujetnikov, o zdravstvenih odredbah in obljubi, da bodo dobili iz ujetništva došli ujetniki štiritedske dopuste, predno jih uvrstijo zopet v pohodne formacije. Povdarja pa, da bodo oni, ki so prešli k sovražniku, ali pa so v ujetništvu kaj zagrešili, primerno kaznovani.

V imenu Češkega svaza govori posl. dr. Baxa, ki izjavlja, da stoje Čehi na stališču majniške deklaracije in bodo glasovali proti proračunu. Nastopa proti zahtevam čeških Nemcev. Zastopa stališče, da morajo priti na splošni mirovni kongres zastopniki vseh narodov. Posl. Frankenberg (nem. nac.) brani zvezo z Nemčijo.

vreme sicer prav zlojni, vendar pretenkih podplatov za moč. Mr. Thomas Marvel je sovražil prostorne čevlje, a sovražil je tudi moč. Še nikdar ni primerno dognal, kaj je sovražil bolj, a ker je bil lep dan, ni vedel nič boljšega storiti. Razpostavil je vse štiri čevlje v lični skupini po travi ter jih ogledoval. Ker pa jih je gledal tam med travo in rastočim zelenjem, se mu je nenkrat zazdelo, da sta obadva para neznanstveno grda videti. Prav nič se ni zgani, ko je zaslišal nek glas za seboj.

»Pa so vseeno čevlji,« je rekel glas.

»So — čevlji usmljenja,« je odvrnil Mr. Thomas Marvel, motreč jih mrzko z glavo na eno stran nagnjeno, »in preplet naj bom, če vem, kateri obeh parov je najgrši na tem božjem svetu.«

»Hm!« je dejal glas.

Nosil sem še slabše — res da, nosil nisem sploh nobenih. A nobenih še ne tako drzovito grdih — če mi dovolite izraz. Iskal sem čevlje cele dneve, ker sem bil sit le-teh. To seve, da so prav zdravi. Pa pošten človek, ki vedno peš potuje, vidi svoje čevlje strašansko pogosto. In ako mi verjamete, v tem celem ljubem kraju, najsi sem iskal, kakor sem hotel, nisem dobil drugih, nego samo te. Le pogledite jih! In kraji so dobri za čevlje, tako na splošno. Pa imam že tako — srečo. Že dobrih deset let si dobivam čevlje v teh krajih. Potem pa še s človekom tako ravnajo.

»Divji kraji to,« je rekel glas, »ljudje pa svinje!«

»Kaj neda?« je rekel Mr. Thomas Marvel. »O Bog! Pa take čevlje! To pa že vse presega!«

Obrnil je glavo preko ramen na desno, da bi si ogledal čevlje svojega tovariša, in jih premerjal, pa, glej! Kjer bi morali biti tovariševi čevlji, ni bilo niti nog niti čevljev.

Obrnil je glavo preko rame na levo, pa tudi tam ni bilo niti nog niti čevljev. Razsvetlilo ga je svitanje velikega začudenja. »Kje pa ste?« je dejal Mr. Thomas Marvel čez ramo in je zlezal na vse štiri. Videl je pa le širno planjavo in v daljavi zeleno grmovje, ki ga je veter majal.

»Sem li pijan?« je rekel Mr. Marvel. »Ali sem imel prikazni? Ali sem govoril sam seboj? Kaj za — — —«

»Le nikar se ne vznemirjajte,« je rekel neki glas.

»Le nikarte govoriti z menoj skozi trebuh,« je rekel Mr. Thomas Marvel in hitro vstal. »Kje pa ste pravzaprav? Vznemirjati le, kajpak!«

»Le nikar se ne vznemirjajte,« je ponavljal glas.

»Ti se boš vznemirjal precej, ti trapašti bedak,« je dejal Mr. Thomas Marvel. »Kje pa si? Čakaj, da te vidim...«

»Ali si v zemljo zakopan?« je dejal Mr. Thomas Marvel čez nekaj časa.

Nobenega odgovora ni bilo od nikoder. Mr. Thomas Marvel je stal tam bos in začuden, z napol slečenim jopičem.

»Fi-fit!« se je oglasila priba v daljavi.

»Pa res fi-fit!« je rekel Mr. Thomas Marvel. »Zdaj pač ni čas za bedarije.« Planjava je bila puščobna na vzhodu in zahodu, na jugu in severu; cesta se je vila s svojimi plitvimi jarki in belimi mejniki gladko in prazno od severa proti jugu in razen tiste pribe je bilo sinje nebo tudi prazno. »Bog mi pomagaj,« je rekel Mr. Thomas Marvel potegnivši si jopič zopet na rame. »Pijača je naredila. Lahko bi bil vedel.«

»Ni pijača, ne,« je rekel glas. »Imejte trdne živce!«

»Oj!« je rekel Mr. Marvel in obraz mu je prebledel, kolikor ga je bilo videti. »Pijača je to naredila,« so mu ponavljale ustnice brez glasu. Strmel je okrog sebe in se počasi pomikal nazaj. »Pa bi lahko prisegel, da sem slišal nek glas,« je zašepetal.

»Kaj pa, da si ga.«

»Zopet je tukaj,« je rekel Mr. Marvel, zaprl oči in se s tragično gesto udaril z roko po čelu. Iznemada ga je nekaj zgrabilo za ovratnik in krepko streslo, da je bil še bolj omamljen nego prej. »Ne bodite vendar tak bedak!« je rekel glas.

(Dalje.)

LISTEK.

Nevidni človek.

Angleški spisal H. G. Wells. — Prevel I. M. (Dalje.)

IX. Mr. Thomas Marvel.

Mra. Thomasa Marvela si morate slikati kot človeka širokega, gibčnega obraza, z velikim valjastim nosom, z velikimi, pi-kimi, omahljivimi usti in sršavo brado. Život se mu je nagibal k zaokroženosti in kratki udje so povdarjali to nagnenje. Na glavi je imel kosmat svilnat klobuk in pogostno nadomeščanje gumbov z raznimi vrvicami, vidnih po kritičnih točkah, je pričalo, da je možak samec.

Mr. Thomas Marvel je sedel z nogami v obcestnem jarku zraven ceste, ki je držala preko planjave proti Adderdeanu, kako poldrugo miljo od Iringa. Noge so mu bile, če ne vpoštevamo nogavic z neredovitimi odprtini, bose, veliki prsti na nogi so bili debeli in so stali pokonci kakor ušesa čuječega psa. Zložno in udobno — delal je zložno in udobno vse — se je pripravljaj, da bi si pomiril par čevljev. Bili so najboljši čevlji, kakor že dolgo časa ni naletel na take, a preveliki zanj, mejtem ko so bili oni, ki jih je bil že imel, za suho

Mirovni pogoji Rumuniji.

Dunaj, 6. marca. C. kr. korespondenčni urad poroča 5. t. m. iz Bukarešta: Nemčija, Avstrija, Bolgarija in Turčija z ene strani in Rumunija z druge strani so danes podpisale sledečo prelminarno mirovno pogodbo:

Ker nas vse vnema skupna želja, da končamo vojno stanje med Nemčijo, Avstrijo, Bolgarijo in Turčijo z ene strani in Rumunijo z druge strani in da zopet obnovimo mir, so se podpisanci, in sicer državni tajnik dr. pl. Kühlmann, grof Czernin, podpredsednik sobranja dr. Momčilov, veliki vezir Talaat paša in R. Argetoniu kot pooblaščenec Rumunije, ko so pregledali pooblastila, pogodili: Ker se je odpovedalo v Foccaniju 9. decembra 1917 podpisano premirje 2. marca t. l. in poteklo 5. marca 1918 ob 12 opoldne, se prične 5. marca 1918 od opoldne naprej štirinajstdnevno premirje s tridnevnim odpovednim rokom. Podpisanci popolnoma soglašajo, da se mora v tem času skleniti končnoveljavni mir in sicer na temelju sledečih dogovorov:

I. Rumunija odstopi zveznim velesilam Dobrudžo do Donave.

II. Velesile četverozveze poskrbe, da se Rumuniji ohrani trgovinska pot čez Konstanco k Črnemu morju.

III. Rumunija načelno sprejme zahtevo Avstro-Ogrske, da se avstro-ogrsko-rumunska meja spremeni.

IV. Položaju primerni ukrepi se načelno tudi na gospodarskem polju pripoznajo.

V. Rumunska vlada se obveže, da precej vsaj čsem divizij rumunske armade demobilizira. Demobilizacija bosta vodili skupno poveljstvo Mackensenove vojne skupine in rumunsko vrhovno vojno vodstvo. Kakor hitro se zopet sklene mir med Rusijo in Rumunijo, se morajo tudi ostali deli rumunske armade demobilizirati, v kolikor niso potrebni za varstveno službo na rusko-rumunski meji.

VI. Rumunske čete morajo precej zapustiti ozemlje, ki so ga v avstro-ogrski monarhiji zasedle.

VII. Rumunska vlada se zavezuje, da podpira z vsemi močmi železniško tehnični transport čet zveznih velesil skozi Moldavo in skozi Besarabijo v Odeso.

VIII. Rumunija se zaveže, da precej odpusti častnike tistih velesil, katere se vojskujejo s četverozvezo, kolikor jih še v Rumuniji služi. Velesile četverozveze zagotve tem častnikom varen povratek.

IX. Pogodba se precej uveljavi. Pooblaščenca so listino te pogodbe podpisali in pritiskali na njo svoje pečate. Napisano v petih izvirkih v Buftjeji 5. marca 1918.

Slede podpisi.

Dunaj, 6. marca. (K. u.) Listi poročajo o glavnih pogojih predmira z Rumunijo. Dobrudža se je izročila do Donave četverozvezi, da se je Rumuniji njen sklep zljajšal. Ta točka se tiče Avstrije le posredoma. Ker se je Rumuniji zagotovila trgovinska pot tako na suhem od Črne vode do Konstanca, kakor tudi na morju od Konstanca čez Črno morje, se je omogočilo, da se Rumunija zopet lahko dvigne, kar dokazuje, da osrednje velesile ne nameravajo Rumunijo gospodarsko zadaviti. Sedmograške meje se izpremene predvsem zato, da se zavarujejo železna vrata in rudokopi v Petroseni in da se onemogočijo morebitni novi zahrbtni napadi, meje se ne bodo daleč prenesle in seveda ta izprememba nima aneksionističnega značaja. Glede na gospodarske zahteve gre posebno za uvoz petroleja, kakor tudi poljedelskih pridelkov. Kar zadeva izpraznitve avstro-ogrškega ozemlja, gre za zadnji ostanek po Rumunih zasedenega pasu v kotu treh dežel. Potrebno je bilo določiti končno, da mora Rumunija transporte zavezniških čet v Odeso podpirati, da se zavaruje odvoz velikih množin žita, ki so nakopičene pred Odeso, po Volgi in Dnjestrju in potem k izlivu Donave in čez Donavo v osrednje države, da se po tej poti končno prebije blokadni obroč v katerega so uklenili sovražniki osrednje velesile.

Dunaj, 6. marca. Zastopniki vlade in avstrijske petrolejne industrije bodo odpotovali v Rumunijo, zastopniki žitne trgovine pa v Kijev. Jutri se prično v Berlinu pogajati avstrijske in nemške vlade o podrobnostih trgovine z Rusijo.

Lugano, 6. marca. Italijanski listi poročajo: Rumunije niso prisilili le vojaški razlogi, marveč tudi politični, da se je odločila za mir. V Rumuniji se nemški vpliv vedno močnejše pojavlja. Konservativna stranka kralja naibesnejše napada:

njegov položaj je zelo žalosten, ker konservativci zahtevajo, da naj odstopi.

Mir z Rusijo.

Gospodarske določbe o mirovni pogodbi z Rusijo.

Korespondenčni urad poroča 5. t. m.: Gospodarske odnose med Avstro-Ogrsko in Rusijo urejuje posebna priloga, ki tvori bistveni del mirovne pogodbe. Ti dogovori vsebinsko večinoma soglašajo z dotičnimi določbami ukrajinske mirovne pogodbe. Pogodbenika se zavezuje, da bosta kolikor mogoče kmalu po sklepu splošnega miru med Avstro-Ogrsko na eni in med tačas z njo v vojni se nahajajočimi evropskimi državami, Združenimi državami in Japonsko na drugi strani začela pogajanja za novo trgovinsko in brodersko pogodbo. Do tega časa, na vsak način pa do 31. decembra 1919, naj tvorijo podlago za medsebojne trgovinske odnose določbe, ki jih vsebuje posebna priloga. Te določbe se krijejo v glavnem z vsebino avstro-ogrsko-ruske trgovinske in broderske pogodbe z dne 15. februarja 1906, ki se je izpremenjenim razmeram primerno izpopolnila in izpremenila.

Obema pogodbenikoma je dana možnost, da te določbe od dne 30. junija 1919 naprej odpovesta s šestmesečnim rokom. Če se ta odpovedna pravica uporabi pred 31. decembrom 1922, bodo vživali v ozemljih drugega pogodbenika pripadniki trgovinskih, pridobinskih in finančnih družb, kakor tudi zavarovalnih družb, dalje poljedelski in obrtni proizvodi in ladje obeh pogodbenikov postopanje največjih ugodnosti do 31. decembra 1925, če se pa odpoved izvrši po 31. decembru 1922, pa velja navedena največja ugodnost za dobo treh let od drugega dne dalje, ko ugasne veljavnost določb, ki jih vsebuje priloga. V smislu teh določb zagotovljena največja ugodnost velja v slučaju, da se izpremene carinske določbe v mejah ali obeh pogodbenih delov, tudi za njegove posamezne države.

Posebno je vredno omeniti, da je, v kolikor tarifna pogodba drugače ne določa, za ves čas provizorija, kakor tudi pozneje za medsebojno priznanje največje ugodnosti merodajen splošni ruski carinski tarif z dne 13. in 26. januarja 1903.

Za prihodni čas, ko bo treba premagati vojne posledice in na novo urediti razmere, se pogodbenika zavezuje, da bosta pri nabavi potrebnega blaga delala drug drugemu z uvajanjem visokih uvoznih carin kolikor mogoče najmanj težav. Izjavila sta se tudi pripravljeno, da takoj začeta pogajanja, da se, v kolikor je mogoče, začasa vojne določene carinske olajšave zaenkrat še dalje ohranijo in izpopolnijo.

Posebna določba končno pravi, da se morajo ugodnosti, ki jih je eden pogodbenikov telkom vojne potom koncesij ali drugih državnih odredb dovolil drugim deželam, razveljaviti ali pa enake pravice dovoliti tudi drugemu pogodbeniku.

Nove meje Rusije.

V členu III. mirovne pogodbe z Rusijo imenovana črta poteka od severa proti jugu tako-le:

Veliki preliv (otoki ostanejo zapadno), Jespar severno Rige, Hinzenberg, Oger-Galle, južni breg Dvine do Druje, potem zapadno nazaj do severnega konca Drivjastkega jezera, Vidsi, severno Svenzjanov, Mihališki, Gervjanj, Slobodka, zapadno Osmjane, izliv potoka Garoje v Njemen, ustje Šare, Zelva, Rozani, Pruzani (oboje ostanejo vzhodno) Kamieniec-Litovsk, Visoko-Litovsk, Mjelniki, Sarnaki.

Ne ubijaj!

Nemškemu državnemu zboru sta bila te dni predložena dva važna zakonska načrta: 1. proti razširjanju spolnih bolezni; zakon določa med drugim težko ječo za tiste, ki ne žive zdržno, dasi morajo vedeti, da so spolno bolni. Vse osebe, ki se preživljajo s sramotnim obrtom, bodo morale biti stalno pod zdravniškim nadzorstvom, če ne prostovoljno, pa prisilno. Tu di dojilje bodo morale imeti poslej zdravniško izpričevalo, da so spolno popolnoma zdrave. — 2. zakonski načrt proti preprečevanju rojstev; tudi ta zakon je precej radikalen in prepoveduje izdelovanje, zalaganje in prodajanje, kakor tudi oglašanje in drugačno priporočanje vseh sredstev, ki stremijo za gori označenim smotrom. Težke kazni so določene posebno za uporabo ali ponujanje operativnih sredstev ali izvrševanje takih dejanj.

Podobnega zakonitega varstva za ljudsko zdravje in naravno naraščanje prebivalstva je nujno treba tudi v Avstriji. Glede prvega zakona niti ne izgubljam besed, a prav tako potreben je tudi drugi. Saj je žalostno dejstvo, da je nemška kulturna rafiniranost prodrla tudi k nam, tudi med Slovence. Za nas znači to v narodnem oziru naravnost samoumor. Strahotno je npravno opustošenje: matere, ki nad seboj in svojim zarodom zločinsko kršijo zapoved »Ne ubijaj!« — so npravni

nestvori. Seveda ni vsa krivda na njihovi strani, marveč bo mnogokje glavni krivec mož; njegovi očitki, njegova nevolja ali pa njegova zapravljenost in lahkomišelnost tirajo ženo do obupnih korakov. V takih slučajih je žena le obžalovanja vredna žrtev, a mož zločinec. Pa naj bo krivda tod ali tam, toliko je gotovo, da je v vsakem slučaju še en sokrivec: država, ki dopušča, da se ubojna sredstva in praktike priporočajo, ponujajo in prodajajo v vsej javnosti. Če smo iz Nemčije sprejeli zlo, pa sprejmemo sedaj še boj proti njemu.

Mariborsko pismo.

Maribor, 5. marca 1918.

Nedavno tega je bilo razpisano na tukajšnjem učiteljskem mestu profesorja (glavnega učitelja) za matematiko in fiziko. Dosedaj je ta predmeta poučeval Slovenec dr. Dolenc. Mož je izborna učiteljska moč, izvrstno kvalificiran in veščak v svojih predmetih. Vzlic temu je moral vživati celih deset let grenek suplentski kruh. Bil je opetovano preteriran v prilog nemškemu proslilcem z manj službenimi leti in slabšimi kvalifikacijami; ima namreč to veliko napako, da je Slovenec. To pa je zadoščalo, dasi se ni nikdar iztical v javnosti, temveč je živel le za šolo in svojo znanost. Ko je torej bilo sedaj razpisano njegovo mesto, ga vendar niso mogli več prezreti. Toda »Volksrat« je zahteval, da vlada imenuje njegovega ljubljena, vadiškega učitelja Krenna. Kaj storiti? Ker jim na Dunaju vendar še ni tako popolnoma zamrl čut za dostojnost in poštenje, kakor spodnještajerskim Nemcem, vendar to pot niso več mogli prezreti že desetletnega, vedno najbolj kvalificiranega — kar moramo posebno poudarjati — dr. Dolenca, a zameriti se »Volksratu«, tudi niso smeli. Kaj torej? Rešili so stvar zopet prav po avstrijsko: Razpisano je bilo eno samo mesto glavnega učitelja, a imenovali so dva prosilca: dr. Dolenca in Krenna. Da je Krenn popolnoma nesposoben človek, pri tem seveda ni bila nobena ovira. Glavno je, da je velik nemški kričar in hajlovec.

Slovenci so imeli dosedaj v štajerski kmetijski družbi od 21 odbornikov 6; od teh so volili zastopnike spodnještajerskih podružnic — ki volijo zase tri zastopnike in gornještajerske podružnice tudi tri — tri odbornike, dočim je bilo iz plenuma, ki voli 15 odbornikov, vsled kompromisne voljenih tudi troje Slovencev. Ker pa to število ne odgovarja dejanskemu številu mu razmerju med Slovenci in Nemci, oz. roma slovenskimi in nemškimi kmeti v deželi, bodo pri letošnjem družbenem zboru ki se bo vršil ta mesec v Gradcu, zastopniki spodnještajerskih podružnic zahtevali, da dobe Slovenci iz plenuma tretjino, to je pet odbornikov in podpredsedniško mesto. Ker imajo zastopniki slovenskih podružnic tako energičnega voditelja kakor je dr. Verstovšek, smo prepričani, da s svojimi zahtevami tudi proderejo.

Slovensko dijaštvo tukajšnjih srednjih šol je priredilo minulo nedeljo v »Narodnem domu« koncert s petjem in godbo, ki je prav lepo vspel in bil prav dobro obiskan. Želeti bi bilo, da bi se večkrat priredilo v »Narodnem domu« kaj enakega.

Spodnještajerske posojilnice, ki so še članice graškega »Verbanda«, so začele po vrsti izstopati iz tega »Verbanda« in javljati svoj pristop k »Zadružni zvezi« v Ljubljani.

Za fanatizem tukajšnjih Nemcev je značilen sledeči dogodek: Neki nemški železničar — pripomniti moramo, da to ni bil morda kak mlad človek, ampak petdesetleten mož, ki bi pač moral že imeti nekaj življenskega iskustva, strpnosti in — pameti — je imel družbo 6—8 letnih otrok, ki se je na cesti slovenski razgovarjala. To je tako užalilo nemško srce — »Marburgerica« in njeni tovariši obeh spolov bi rekli: strammdeutsche Gesinnung — tega velikega Germana, da je nahrulil te nedolžne otročiče: »Schämmt euch nicht windisch zu sprechen? Hier ist deutsch!« (Ali se ne sramujete »vindiš« govoriti? Tu je nemško!) No, otročiči so tekli naprej, se ustavili in klicali »Živio!« — Pri tem strašnem fanatizmu in terorju se seveda ne smemo čuditi, da je med nami toliko neznačajnežev in renegatov.

Avtomobil vnovčevalnice živine, ki je bil ukraden iz garaže mestne klavnice, so našli v bližini Ormoža. Tam se je avtomobil nekaj pokvaril in tatovi, ki so, kakor se je sumilo, bili res vojaški begunci, niso mogli naprej. Tatovi so avtomobil v pričlo ljudi demontirali. Vzeli so acetilenske svetilke, žaromet in druge stvari, ki se dajo odvzeti. Vse to so izročili nekemu ruskemu vojnemu ujetniku, da nese na postajo v Ormož. Potem, ko so si še pri nekem gostilničarju »izposodili« 200 kron in mu zato izročili v »zastavo« avtomobil, so se z železnico odpeljali proti Hrvaški.

Podružnice Slov. Straže na delo!

Vojna poročila.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 6. marca. Uradno:

Na italijanski bojni črti nobenih posebnih dogodkov.

Pogodba o premirju z Rumunijo se je formalno podpisala; temeljem nje so se pričeli pogajati o miru.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 6. marca. Veliki glavni stan:

Zahodno bojišče. Bojna skupina bavarskega kraljeviča: Sovražnik je besno obstreljeval naše postojanke na severnem bregu Lysa. V boju moža z možem smo pri Walsteinu odbili močan napad Angležev. Na obeh straneh Scarpe in v zvezi z lastno uspešno poizvedbo severno in jugozahodno od St. Quentin so se pričeli bojevat.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča: V nekaterih odsekih boj s topovi. Naskakovalni oddelki so vdrl pri Ornesu v francoske järke; z 28 ujetniki so se vrnili iz njih.

Bojna skupina vrttembergškega vojvode Alberta: Južno od prekopa Rena-Marne, v dolini Thanner in pri Altkirchu so Francozi živahno nastopali.

Vzhodno bojišče. Nemške čete so se na prošnjo finske vlade izkrcale na Alandskih otokih.

Pogodba o premirju z Rumunijo se je iznova podpisala. Neposredno bodo sledila mirovna pogajanja.

Ludendorff.

Berlin, 5. marca. Uradno: Naši podmorski čolni so potopili pri Angliji zopet 20.000 ton.

Nemci na Alandskih otokih. — Boji na Finskem.

Berlin, 6. marca. Uradno: Tisti del naših pomorskih sil, ki se je določil, naj pripravi etapski prostor pomočni akciji na Finskem, se je 5. t. m. popoldne pri Eckeroju na Alandskih otokih zasidral.

Načelnik admiralnega štaba mornarice.

Stockholm, 5. marca. (K. u.) Stockholmski listi poročajo s Finskega, da so bele garde vzele Björneborg.

Berlin, 6. marca. Deutsche Tageszeitung poroča: Med pogajanjem vlad v Petrogradu in Helsinkisu je petrograjska vlada izjavila, da umakne svoje čete s Finskega.

Kako se pripravlja sporazum za nadaljevanje vojske.

»Neueste Z. Zeitung« poroča: Poluražno javlja Havas iz Pariza: Raznim trajnim operacijam na Chemin des Dames, v Champagni, kakor tudi ob Aisne, kakor tudi večji živahnosti na francoski fronti bo, kakor sodimo, kmalu sledila ofenziva velikega obsega. — Berlinska »Morgenzeitung« poroča: Na francosko-švicarski meji je vse polno francoskih in ameriških čet. Vlak za vlakom jih privaža. Pričakuje se, da bodo Francozi napadli Zgornjo Alzacijo. Francoski listi napovedujejo, da se bo letos poleti izvedla največja ofenziva v zraku, kakršne sedanja vojska še ni videla. Z Dunaja se poroča: Mir z Rumunijo bo v najkrajšem času čutila solunska armada, ker postane cela bolgarska vojska prosta. Ker odpade 1400 kilometrov dolga turško-ruska bojni črta, se bodo Angleži v Mezopotamiji in v Palestini kmalu nahajali v kritičnem položaju. Cela zahodna bojni črta meri 900 kilometrov. Švica jo deli v dva dela. Na tem pozorišču se pričakuje kmalu najbesnejše vojno neurje.

Izjave v angleškem parlamentu.

London, 5. marca. (K. u.) Prvi lord admiraltete Gedde je predložil spodnji zbornici proračun mornarice. Izjavil je: »Pred enim mesecem se nisem mogel sej udeleževati in sicer le vsled zadev mornarice. V resnici ni mogoče, da vodi tako veliko in zapleteno organizacijo, če jo sam nisi nikdar videl in če ne občuješ z njenimi voditelji. Vojska na morju se je lani sukala vedno bolj nam v korist.«

Priloge Japonske.

Japonska najbrže že prevaža čete na azijsko celino, ker je več pristanišč zaprla. Če je nastop Japonske obrnjen proti Rusiji, je pa drugo še nereseno vprašanje: sporazum je namreč svoje stališče proti Rusiji spremenil in poslal v Petrograd nazaj svoje diplomate. Kaj če nameravajo Japonci v Rusiji organizirati novo vojsko proti osrednjim velesilam?

New York, 5. marca. (K. u.) »Associated Press« poroča iz Washingtona: Združene države so se sporazumele z Japonsko, Anglijo in z ostalimi zavezniki načelno o nastopu v Sibiriji. Podrobnosti bodo še določili.

Stockholm, 6. marca. Petrograjskemu japonskemu veleposlaniku je japonska vlada naročila, naj ne odpotuje naravnost v Tokio, marveč naj ostane v Vladivostoku, dokler ne dobi novih navodil.

Genf, 6. marca. »Herald« poroča iz Tokija: Japonska vlada je zapovedala zaporo brzojav. Od sobote opolnoči so za-

prta pristanišča Hakodato, Nagasaki in Fusaro.

Nastopi li Japonska v Sibiriji ali ne?

Genf, 6. marca. »Temps« je objavil iz Tokija oficijozno noto, ki izvaja: Zmeda v Rusiji Japonski onemogoča, da bi se odločila. Japonska se zdaj ne nahaja v položaju, da bi v Sibiriji z vojaško silo nastopila. Stališče zaveznikov se mora namreč bolj razjasniti.

Washington, 5. marca. Reuter. Pričakuje se, da Japonska v Sibiriji vojaško neposredno nastopi.

Razna poročila.

Pobune na Irskem. — Federalizem na Angleškem.

»Daily Telegraph« poroča: Če se ne bodo o konvenciji z Irsko sporazumeli, nameravajo uvesti v združenih treh kraljevinih federacijo. Sinnfernerji nastopajo v grofiji Clare; razlastujejo zemljo, jo obdelujejo in odganjajo živino. Ravnatelj neke banke so Sinnfernerji vzeli 137.500 frankov. Neko veliko posestvo je obkolilo 3000 Sinnfernerjev; živino so odgnali in pretepli 6 policistov.

Sporazum izpremenil svoje stališče nasproti Rusiji.

Stockholm, 6. marca. Sporazum je iznova nepričakovano izpremenil svoje stališče nasproti Rusiji. Svojim zastopnikom je zapovedal, naj se v rusko glavno mesto vrnejo. Francoski in italijanski veleposlanik, ki sta že potovala v zahodno Evropo, potujeta nazaj v Petrograd, angleški veleposlanik pa sploh Petrograda še zapustil ni.

Voditelj angleških delavcev za vojsko.

Amsterdam, 5. marca. (Kor. ur.) Voditelj delavcev Henderson, član parlamenta, je v Easthanu govoril: Zavezniki morajo zdaj svoje vojne smotre v soglasju z visokim vzorom, za katerega so se pričeli vojskovati, znova naznaniti. Koristi človeštva velejajo, da traja vojska le toliko časa, kolikor je potrebna, da se zagotovi svetovni mir. Spravna politika ne pomenja, da smo pripravljeni kapitulirati. Ne pomenja, da hočemo Nemčiji prepustiti celo njeno moč, s katero bi lahko še naprej povzročili gorje. Spravni politiki gre za to, da militarizem povsod ugonobi. Časten mir temeljem mednarodne pravičnosti hočemo, sovražnik mora izpolniti neobhodno potrebne politične in vojaške pogoje, ki morejo dovesti do trajnega miru. Ostro je napadal Avstrijo in Nemčijo, ki zavirata, da se ti pogoji ne morejo uresničiti. Nemški militarizem, ki nalaga demokratičnim deželam sporazuma težko breme oborožb in brambne dolžnosti, moremo premagati le z nujno notranjo slabostjo.

Politične novice.

+ Javen ljudski shod, narodni tabor, bo prihodnjo nedeljo dne 10. t. m. v Krškem v hotelu »Gregorič«. Pričetek ob 3. uri popoldne. Govorili bodo poslanci Jugoslovanskega kluba: predsednik dr. Anton Korošec, Ivan Hladnik in dr. Lovro Pogacnik. Zborovanje se vrši za politični okraj Krško. Tudi sosedje iz zelene Štajerske so lepo povabljeni, da skupno manifestiramo za našo sveto »staro pravdo!« — Sklicatelji.

+ Skupen nastop slovanske opozicije. Dunaj, 6. sušca. Danes zvečer so imela predsedstva slovanskih opozicijskih strank: Poljaki, Čehi in Jugoslavi skupno sejo, da zavzamejo končno stališče do reforme ustave. Glasi se, da nameravajo podati na prihodnji konferenci načelnikov strank skupno izjavo, v kateri bodo povdarili, da se udeležijo razprave o reformi ustave le, če se sprejmejo kot podlage te reforme majniški deklaraciji Čehov in Jugoslovancov ter poljska krakovska resolucija.

+ Proračunski odsek. Dunaj, 6. sušca. Proračunski odsek je nadaljeval debato o vprašanju kongruje. Govoril je naučni minister dr. Cwiklinski. Glasovanje se vrši jutri.

+ Predsednik kontrolne komisije za državne dolgove odstopil. Danes, dne 6. marca, je dobil poslanec dr. Jankovič zasebno obvestilo, da je ekselencen baron Czedik, predsednik kontrolne komisije za državne dolgove, odstopil. Komisija ima jutri ob pol enajstih sejo, v kateri se bo nepričakovani korak pojasnil.

+ Hrvati in Slovenci tujci na Hrvatskem. Poslanec Ivan Kovačević je interpeliral hrvatskega bana glede kršenja imunitete hrvatskih poslancev. Ko je utemeljeval svojo interpelacijo, je prišlo večkrat do prepira. Pri tem je izjavil madžaron dr. Rakodrzaj, da so vsi tisti, ki pridejo iz Dalmacije, Slovenije in Bosne, na Hrvatskem tujci. Starčevićeva stranka je proti tej izjavi najodločnejše protestirala, hrvatsko-srbska koalicija pa je molče pri-trjevala madžaronu dr. Rakodrzaju.

+ Bosenska deputacija v Budimpešti. Dne 4. t. m. je dospela v Budimpešto podvodstvo generala Sarkotića bosenska deputacija, ki jo je sprejel v avdienci ogrski ministrski predsednik dr. Wekerle in za-

prehranjevalni minister knez Windischgrätz. Deputacija je povsodi opisala žalosten položaj bosansko hercegovinskega prebivalstva glede prehrane. Prehranjevalni minister knez Windischgrätz je obljubil, da bo iz Ogrske namesto 10 železniških voz žita pošiljal dnevno 15 voz.

+ Sumničenja »Reichspost«. »Reichspost« od 6. t. m. tendenciozno poroča o sestanku hrvatsko-srbskih strank v Zagrebu in porablja to priliko, da znova sumniči politiko Jugoslovanskega kluba veleizdajstva. Zagrebški sestanek je imel namen, da dožene, ali je mogoče skupno sodelovanje na sestanku zastopanih strank, in je po temeljitem razgovoru izdal komuniké, da je tako sodelovanje mogoče. »Reichspost« tega komunikéja, ki je bil dne 4. t. m. v »Slovencu« in v mnogih drugih listih objavljen, ne navaja, pač pa mu podtika veleizdajalske tendence. V njem pogrša »najvažnejšega«: da se bo jugoslovanska država ustvarila v okviru monarhije! V resnici je bilo za sestanek najvažnejše, da se ugotovi, ali se morejo jugoslovanske stranke koncentrirati, ali ne, in da je to mogoče, je komuniké naznanil. Da se komuniqueji o jugoslovanskih notranje-strankarskih zadevah ne bodo delali po kopitu, ki nam ga predpisuje »Reichspost«, je razumljivo. Zlasti še zaradi tega razumljivo, ker bi s tem nemirne vesti te dunajske guvernante prav nič ne pomirili. Ona ne vidi naših izjav za deklaracijo, ne vidi naših žrtv in zvestobe, ni brala Ravniharjevega govora, da Jugoslavi radi damo državi, kar potrebuje, a sistemu da ne damo ničesar. Njej je pač v resnici za sistem in ne za državo; ona je proti jugoslovanski državi v okviru monarhije prav tako, kakor proti krškemu paktu. Njej je vse veleizdajniško, kar ji ni po volji, in če bi slovanski narod do zadnjega moža poginil v strelskih jarkih, bi »Reichspost« z zadovoljstvom rekla: »Junaki so bili!« A bi takoj pristavila: »Veleizdajalci pa tudi!« Dovolj poznamo mišljenje nemških strank in vse njihove svete odklanjamo, kakor se njihovih sumničenj ne bojimo.

+ Socialni demokrati zahtevajo predložitev mirovne pogodbe državnemu zboru. Soc. dem. poslanci Abram, Sever, Forstner in tovariši so v seji posl. zbornice dne 6. t. m. vložili na ministrskega predsednika naslednjo interpelacijo: Po členu 11., odst. 2., črka a, temeljnega zakona o državnem zastopstvu spada presoja in odobritev mirovnih pogodb z Rusijo in Ukraino nedvomno v delokrog državnega zbora. Ratifikacija pogodbenih listin se torej ne more izvršiti dokler državni zbor teh pogodb ne odobri. Državni zbor mora tembolj vstrajati na tej pravici, ker daje ruski državi vsiljeni nasilni mir razlog za najostrejšo kritiko ter je s ponovnimi izjavami avstro-ogrske vlade, da stremi monarhija na vzhodu in zapadu za sporazumnim mirom, v očitnem nasprotju. Zato vprašamo: Ali je vlada pripravljena, pred ratifikacijo mirovnih pogodb z Rusijo in Ukraino poskrbeti za odobritev državnega zbora in v to svrhu pogodbe nemudoma predložiti državnemu zboru?

+ Brambni odsek. Dunaj, 6. marca. V brambenem odseku je izjavil domobranski minister pl. Czapp, da bo zastavil ves svoj vpliv za zvišanje plače vojakom na bojišču in v zaledju. Nato se je vršila razprava o cesarski naredbi z dne 1. maja 1915 glede raztegnitve črnovojniške dolžnosti.

+ Štarki na Ogrskem. Budimpeštansko socialno-demokratično glasilo je objavilo več oklicev delavcev, ki dokazujejo, da se na Ogrskem pripravljajo stavke. Prvi oklic svari kovinarje, naj ne stavkajo, dva oklica pozivata lesne delavce in železničarje, naj delajo dalje, dokler se ne končajo uvedena pogajanja.

+ Kaj se pripravlja med ogrskimi železničarji? Predsednik ogrskih državnih železnic Tolnay je izdal zelo oster odlok, ki železničarjem prepoveduje članstvo v društvi, o katerih sodi, da njih stremeljena nasprotujejo koristim domovine ali naroda. Iz statusa se mora črtati tisti nastavljenec, ki zapusti službo brez dovoljenja ali ne da bi se dotičnik opravičil. Kdor se pregreši proti disciplini in kdor krši pokorščino, se precej odpusti iz službe. Precej se odpuste iz službe tisti brez disciplinarnega postopanja, ki v množicah zapuščajo službo, in tisti, ki na to prigravajo, hujkajo ali pripravljajo tak razgovor. Zagrozil je prizadetim tudi z ječo do treh let v smislu kazenske postave, ki smatra železničarje za javne uradnike.

+ Enkratna oddaja premoženja na Ogrskem. Ogrska vlada namerava uvesti enkratno oddajo premoženja državi v korist. Oddati se bo moralo 15 odstotkov vrednosti premoženja, ki se bo moralo izplačati v petih letih. Oddajati se bodo smele tudi naturalije.

+ Ornig in ptujka »Narodna čitalnica«. »Narodna čitalnica« je bila od nekdanj kulturno središče ptujkega slovenstva in kot tako tudi trn v peti zagrozenemu ptujskemu nemštvu. Zato je Ornig porabil svetovno vojsko, da bi jo uničil. 26. avg. 1914 je bil izročen takratnemu načeln. »Narodne čitalnice« v Ptuj, g. dr. Ivanu Fermevcu,

odlok, da mora društvo takoj ustaviti svoje delovanje. Društvo bi bilo gmotno propadlo, ker je imelo velike dolgove, ki so se le deloma krili z dohodki iz stanovanj poslopja »Narodnega doma«. Vložila se je pritožba, ki pa ni mogla biti rešena vsled pasivne resistance ptujkega mestnega urada kljub posredovanju poslanca dr. Verstovška. Društveno delovanje je počivalo od 26. avg. 1914 do 2. febr. 1915. Društvo ni smelo pobirati članarine in je imelo veliko škodo. V zadevi je vložil Jugoslovanski klub obširno interpelacijo na ministra notranjih zadev.

+ Sovjet je sklenil, kakor poroča list »Morningpost«, da se preseli iz Petrograda v Moskvo.

+ Znaní voditelj Ircev sir John Redmond je umrl.

Ljubljanska aprovizacija.

a Nakazilo moke trgovcem. Prodajalci moke se vabijo, da se zglase v soboto, dne 9. t. m. ob 9. uri v mestni posvetovalnici radi prejema nakazil.

a Krušne komisije bodo uradovale v petek, dne 8. marca, od 8. do 1. ure popoldne. Izdajale se bodo izkaznice za sladkor in kavo. Kavné izkaznice dobe začasno le I., II., V. in VI. okraj, ker je za sedaj le toliko kavné mešanice na razpolago. IV. okraj, ki ni še dobil kavné mešanice, jo dobi pozneje.

a Prodajalci sladkorja v I., II., V. in VI. okraju se vabijo, da se zglase takoj v mestni posvetovalnici, kjer dobe prejemanice za kavino mešanico. Prinesejo naj s seboj sladkorno knjigo.

a Prodaja kavné mešanice v I., II., V. in VI. okraju. Stranke iz teh okrajev dobe kavino mešanico v oni trgovini, kjer dobe sladkor za mesec marc. Na vsako izkaznico za kavo se dobi en zavitek kavné mešanice, ki stane 1 K. Več kart za kavo, kakor ima stranka sladkornih kart, ne sme imeti nobena stranka. Stranki, ki ne more kupiti takoj kavné mešanice, se lahko odda sladkor preje, kavino mešanico pa pozneje. V tem slučaju naj se stranki vrnejo sladkorne karte, katere mora preje trgovec močno prečrtati ali pa stampilirati s svojo štamplijo, da ne bode oddal nanje še enkrat sladkorja.

a Prodaja kavné mešanice se konča 20. marca. Po končani prodaji morajo trgovci takoj napovedati ostanek kavné mešanice in hkratu predložiti vse kavné izkaznice v mestni posvetovalnici.

a Krompir za VIII. okraj. Stranke VIII. okraja prejmejo krompir v soboto, 9. t. m., pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: Od 8. do 9. ure št. 1—100, od 9. do 10. ure št. 101—200, od 10. do 11. ure št. 201—300, popoldne od 2. do 3. ure št. 301—400, od 3. do 4. ure št. 401 do konca. Vsaka oseba dobi 5 kg, kilogram stane 30 vin.

a Krompir za IX. okraj. Stranke IX. okraja prejmejo krompir v petek, 8. t. m., popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: Od 2. do 3. ure št. 1 do 100, od 3. do 4. ure št. 101—200, od 4. do 5. ure št. 201—300, od 5. do 1/6. ure št. 301 do konca. Vsaka oseba dobi 5 kg, kilogram stane 30 vin.

a Suha zelenjad. Mestna aprovizacija razdeljuje te dni vsakovrstno suho zelenjad. Ker te vrste prikuhe pri nas niso kaj znane, je marsikaka gospodinja v zadregi, ker ne ve, kako bi to stvar pripravila. Suha zelenjad (korenje, zelena, peteršil, por, zelje, ohrovt, kolerabe, karfijola, čebula, paradižniki, fižol v stročju itd.) se lahko uporablja na več načinov in sicer ali kot pridatek k goveji juhi ali raznim drugim umetnim juharn, ali pa za samostojno prikuho. Za pridatek k juharn rabimo navadno zmes zgornj naštetih zelenjavnih vrst, za prikuhe pa rajši vsako zelenjadno plem zase. Splošno velja pravilo, da se suha zelenjad uporablja prav tako kakor sveža. Ako je pravilno posušena in shranjena na pravem kraju, (da ne splesni), se prav malo ali nič ne razločuje od sveže zelenjadi. Prejšnji večer suho zelenjad najprej v mrzli vodi splaknemo in potem do drugega dne (torej približno 12 ur) namakamo kakor n. pr. fižol. Za namakanje bi morali vzeti prestano (mehko) vodo. Dobro je tudi, da pridenemo za nožev konico sode (natrona). Ako zelenjad kuhamo, ne smemo odliči vode, v kateri se je čez noč namakala, ampak jo pristavimo kar v tisti vodi. Ako jo pa dušimo (parimo), vodo sicer spočetka odlijemo, a jo pozneje zopet uporabimo za zalivanje, ker ta voda ima v sebi važne snovi, ki bi se sicer izgubile. Glede soljenja, začimbe in drugih pridakov ni nobenega razločka med suho in svežo zelenjajo. Na osebo vzamemo kake 2—3 dkg suhe zelenjadi. Suho zelenjad je treba shranjevati zelo previdno, ker se prav lahko pokvari. Varovati jo moramo pred vlago, svetlobo in pred žuželkami. Najbolje se drži v platnenih vrečkah, ki jih obesimo pod strop kake prav suhe shrambe ali kje pod streho. Tudi v zabojih, velikih steklenicah, pločevinastih pušicah itd. se dobro drži, da je le na suhem.

Ljubljanske novice.

Ij Mir z Rumunijo. Po ukazu c. kr. ministrstva za notranje zadeve je povodom sklepa miru z Rumunijo razobeseti zastave. Hišni posestniki se pozivljajo, da puste razobesene zastave na svojih hišah tri dni.

Ij Društvo zasebnih uradnikov in uradnic na slovenskem ozemlju, s sedežem v Ljubljani, naznanja, da so prišli za člane zadnji čevlji, kolikor jih je društvo sploh moglo dobiti. Vsi, ki so čevlje naročili, naj se zanesljivo zglase še tekom tega tedna v Zvezi slovenskih zadrug, Trdinova ulica. Preostali čevlji se bodo oddajali članom, ki še niso ničesar dobili. Kdor pa ne reflektira na naročene čevlje, naj pride po naplačilo.

Ij Za slovenske oslepele vojaške je darovala gospa Jegličeva 20 kron mesto venca na krsto dr. Antona Janežica, fin. svetnika.

Dnevne novice.

— Sin kmečkih roditeljev imenovan generalnim majorjem. Polkovnik Avguštin Glančnik pl. Glankirchen, sin kmečkih slovensko-koroških roditeljev, je postal generalni major. Glančnik je bil pred leti poveljnik našega pehotnega polka cesarjevič, kot tak je bil pravičen in priljubljen. Seveda je nemškega mišljenja, kakor naši pod slovenskim krovom rojeni koroški janičarji, Doberniki in Lučovniki.

— Polkovnik Aleksander Kolesar, bjelovarski Hrvat, je imenovan generalnim majorjem.

— Iz zemljemerske službe na Kranjskem. Finančni minister je imenoval evidenčnega nadzornika Roger Bassin-a evidenčnim višjim nadzornikom v VII. činovnem razredu.

— Odlikovanje. Narednik Anton Lah, posestnik v Laškem trgu, je prejel te dni kot četrto odlikovanje Karlov četni križec.

— Študijski dopusti dijakom srednjih šol. C. in kr. vojno ministrstvo je odredilo, da se smejo tudi v šolskem letu 1917-1918 dovoljevati srednješolcem štiritedenški študijski dopusti. Študijski dopusti se dovoljujejo le onim dijakom, ki služijo v zaledju pri dopolnitvenih krdelih in še takega dopusta niso imeli. Dijaki, ki služijo čez 2 leti pri vojaki in so že lani dobili štiritedenški študijski dopust, dobijo zopet štiritedenški dopust, če prvi ne sega v letošnje šolsko leto. Dopusti z bojišča so dopustni le tedaj, če to dopuščajo vojaške razmere.

— Nove šmarnice. Okrog Velike noči izidejo nove »Lavretanske šmarnice« za leto 1918. Napisal jih je g. dr. Jož. Jerše.

— Delavci v Gradcu radi slabega kruha demonstrirali. Sinoči, dne 6. marca so se pričeli v Gradcu okoli 7. ure zbirati delavci. Korakali so proti Burgu; na Franzensplatzu se jih je že do 3000 zbralo. Strokovnega tajnika drž. poslanca Tullerja s delavci dvignili; nagovoril je ljudi in jih prosil, naj bodo mirni, ko se bodo zapupniki pogajali z namestnikom. Ljudje so se razburili, ko je neki civilist zaklical, naj posnemajo vojaške, ki prenašajo še večje pomanjkanje, kakor delavci. Policija je hujšakačev ime zapisala. Delavci so demonstrirali radi slabega kruha. Deputacijo je sprejel namestniški predsednik grof Stürgkh, ki je obljubil, da bo v pritožbah poročal vladi in da bo vse storil za izboljšanje kruha. Na Franzensplatzu so obvestili delavce o uspehu deputacije. Posebnih izgrediv ni bilo; policija je le nekaj ljudi zaprla. Ob 9. uri je bilo že popolnoma mirno.

— Radi vojnih ujetnikov, ki se vračajo v domovino, se ustanove v Ukrajini in Veliki Rusiji komisije zastopnikov zunanega, vojnega in ogrskega notranjega ministrstva, ki bodo skupno s tamošnjimi oblastmi skrbale, da se bodo vojni ujetniki kolikor mogoče hitro vračali domov. Zbirališči bosti popolnoma prirejeni do srede marca in sicer najbrže v Galiciji. Pogajajo se tudi o tem, kako bi pospešili povratek vojnih ujetnikov iz Sibirije, posebno še za to, da bi ne postali ujetniki Japonske, ki nameva v Sibiriji vojaško nastopiti.

— V Varaždinskih toplicah obhaja dne 7. t. m. pri svojem sinu, topliskemu ravnatelju, gospa Amalija Kukovič svoj 90. rojstni dan v zdravju in primerni čvrstosti. Gospa je vdova za znanim botanikom in rtologom vpok. c. kr. davk. nadupraviteljem v Celju. Rojena je v Laškem trgu iz ugledne Oroznove hiše. Njen brat je bil že ajni stolni prošt mariborski, znani zgodonar. Mnogoštevilni znanci ji kličejo: Bog aj še zdravja zanaprej.

— Dobra. Naše častniško zdravilišče je z dnem 5. marca preselilo. Skoraj dve leti so bili tukaj nastanjeni bolni častniki; prav težko so se od nas ločili, je venar naš kraj tako lep in zdrav. Kaj bo daj, pa ne vemo. Sezone menda ne bo, er ni kaj za želodec.

— Trebnje. Močno razvita je sedaj v ojskinem času tatvina. Tudi v okolici Trebnjega so ljudje tožili, da jim vedno

kaj zmanjka. Sedaj so vendar prišli na sled tatinskemu gnezdu. — Letos imamo zgodnjo pomlad, če ne bo zopet kaj belega.

— Mesto venca blagopokojnemu gosp. upravnemu svetniku ravnatelju Ivanu Traven je darovala Ilirska banka v Ljubljani 500 K in sicer 250 K za oslepele vojaške, 250 K pa za vojaške domove, za kar ji bodi izrečena topla zahvala.

— Izkaz darov za vojaške domove: Za vojaške domove so darovali: knezoškof dr. Jeglič 200 K; deželni glavar dr. Šusteršič 100 K; tovarna Gustav Eger 100 K; Ilirska banka 250 K. Darovi za vojaške domove naj se pošiljajo deželni blagajni v Ljubljani z oznatbo: »Za vojaške domove.«

— Popravek. V beležki »Ministri slovenskega rodu« je pomotoma stavljeno Kobenel namesto Kobencl.

Primorske novice.

p C. kr. okrajno glavarstvo goriško se je s 1. marcem t. l. preselilo iz Ajdovščine v Gorico.

p Umrli je dne 3. t. m. v samostanu sv. Ane pri frančiškanih v Kopru pater Hiacint Repič, doma z Vipavskega. Pokojnik je bil človek blagega srca in poleg tega zaveden Slovenec, ki je tudi v svoji tihi celici neumorno deloval za svoj narod. Skrbel je posebno za otroke slovenske šole, ki jih je vsako leto pripravljaj za svete zakramente. Naj v miru počiva!

Deklaracija, Jugoslovanski klub in S. L. S.

Izgnanci (begunci) iz goriške okolice v Schönkirchnu in Reisdorfu na Nižje Avstrijskem se iz celega srca pridružujejo majniški deklaraciji v zaupanju v srečnejšo bodočnost. — Obenem se je nabralo za Krekov spomenik 28 kron z željo, da najde to mnogo posnemalcev. (Sledi 27 podpisov.)

Učitelji benkovaškega okraja v Dalmaciji so se na svojem sestanku dne 20. februarja izjavili za jugoslovansko deklaracijo.

Župnija Brdovc na Hrvaškem se je izjavila za jugoslovansko deklaracijo. (Sledi 2204 podpisi.)

Narodno gospodarstvo.

g Na dunajski denarni borzi je bil dne 6. t. m. položaj vsled podpisanega rumunskega premirja trden, a kupčevali niso veliko. Zanimali so se le za akcije, ki imajo koristi v Rumuniji.

g Na dunajski žitni borzi dne 6. t. m. ni bil položaj razveseljav: po blagu so zelo povpraševali, a ponudene kupčije niso zadoščale.

g Budimpeštanska borza je 6. t. m. živahno kupčevala. Konternina je kupovala akcije sledečih bank: avstrijske kreditne, ogrske kreditne, agrarne in rentne banke. Na premogovnem trgu so poskobile akcije Salgotajaner, Urikani-Zsilt in ogrske splošne premogovne akcije za 20 do 50 kron. Povpraševali so tudi po akci-jah industrije, a banke so preveč zahtevale. Borza je ostala optimistična do zaključka.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

V. B. O razmerah, ki jih popisujete, je naš list že večkrat poročal, nazadnje še snoči. Prosim o priliki česa drugega! — F. C. Take zahvale moremo objavljati le kot inserat.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja povodom smrti naše ljubljene hčerke oziroma sestre in nečakinje

Anice

za poklonjeno cvetje ter za mnogoštevilno udeležbo pri pogrebu izreka tem potom vsem svojo globočutečo, srčno zahvalo

žaluzjoča rodbina:

WOLF.

Sprejme se takoj dobra kuharica

Plača po dogovoru. Istotam se sprejme tudi šivilja na dom.

Derenda, Frančiškanska ulica št. 6, I. nadstr.

VAJENCE

za tapetniško obrt sprejme

J. ČERNE

Dunajska cesta št. 28. 676

2 kg KAVE se dá za 20 kg BELE MOKE in 20 kg AJDOVE MOKE.

Naslov se izve pri upravi »SLOVENCA« pod šte. 686.

Na manjše posestvo pri Kamniku se sprejme lahko invalid, ki razume vrtnarska dela in bi opravljal tudi dela na polju in pri hiši. — Prednost imajo oni, ki znajo tudi ravnati s konji. Oglasiti se je pri Fr. Stupici, trgovina z železnino v Ljubljani.

Pavel in Marija Pollak naznanjata v svojem in v imenu hčerke Nives in vseh ostalih sorodnikov prežalostno vest, da se je njih mala nepozabna ljubljanka

LYDI

dne 7. marca t. l. v nežni starosti 22 mesecev preselila med nebeske krilatce.

V Ljubljani, dne 7. marca 1918.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Trgovski sluga

se išče. Ponudbe na »Poštni predal 73« v Ljubljani.

SVARILLO.

Za dolgove, kateri se delajo na moje ime, nisem jaz plačnica.

Marija Boltar.

Kupi se vsaka množina droži, prešanih jabolk.

Ponudijo naj se trgovcu: IVANU ČUJEŠ, CELJE.

Oddajo se lepi

prostori

primerni za pisarno. — Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod šte. 745.

PRIDNA DEKLICA, ki je službovala v specerijski stroki, dobra PRODAJALKA, se sprejme v c. in kr. tovarni za barve v Mostah pri Ljubljani.

Kuharica

na deželo, k večji družini, se išče. Plača mesečno 40 kron. Ponudbe: Julijana Valenčič, Trnovo na Kranjskem.

Išče se

prodajalka

zmožna obeh jezikov, katera je že službovala v knjigarni ali papirni trgovini. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šte. 761.

Kontoristinja

zmožna tudi nemščine v govoru in pisavi, izurjena strojepiska, če le možno tudi stenografinja, se takoj sprejme proti dobri plači. — Predstaviti se je treba v c. in kr. tovarni za barve v Mostah pri Ljubljani.

Srbečico

garje, lišaje in vsakovrstne kožne bolezni odstranja zanesljivo in naglo Bernsteinovo mazilo brez duha. Cena 3, 5 in 9 kron. Sem spadajoče Bernsteinovo milo 5 kron. — Izdeluje lekarnar Aleksander Gerö, Nagykörös 30, Ogrsko. 366

MESTNA HRANILNICA V KAMNIKU razpisuje mesto uradnika.

Prosilci z lepo pisavo, ki so dovršili vsaj štiri razrede kake srednje šole, naj vložijo svoje lastnoročno pisane, s prilogami opremljene prošnje do 15. marca 1918 pri podpisani Mestni hranilnici.

V hranilničnem poslovanju izvežbani imajo prednost. Plača po dogovoru, nastop službe čimprej.

Ravnateljstvo.

Cenjenim

trgovcem, uradom, šolam naznanjam, da radi prevzetja drugega podjetja opustim svojo trgovino ter prodajam v večjih množinah svojo zalogo, ki obstoji iz vsakovrstnega galanterijskega in papirnega blaga ter šolskih, uradnih (pisarniških) potrebščin.

Prodaja se le na debelo.

Trgovina je odprta od 8. do 12. dopoldne, popoldne je trgovina zaprta.

Fr. Iglič,

Ljubljana, Mestni trg 11.

Razglas.

Načelstvo Ljudske posojilnice v Ljubljani je soglasno sklenilo odložiti jamstvo dežele Kranjske. — Ker je deželni odbor kranjski z odlokom dne 18. februarja 1918 šte. 14.160/17 pritrdil naši nameri, opozarjamo one vlagatelje, ki bi s prenehanjem deželne garancije ne bili zadovoljni, da lahko svoje vloge tekom 3 mesecev dvignejo. — Koncem leta 1917 so znašale vloge pri Ljudski posojilnici K 33,694.231-04.

V Ljubljani, dne 5. marca 1918.

Dr. med. univ. ALOJZ ZALOKAR

naznanja, da je začel ordinirati v Ljubljani, Sodna ulica šte. 1, I. nadstr., kot specialist

za kirurgijo, porodništvo in ženske bolezni.

Sprejem

otroka v oskrbo

Plača po dogovoru. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod šte. 758.

3 orali fraunikov

(Trnovsko predmestje)

se oddajo za letošnjo košnjo onemu, ki se za veže, dostavlja mleko proti plačilu.

Vprašanja: Frančiškanska ulica 8, I. nadstr.

Mehanik

Matija Rozman

Stožice šte. 50, pošta Ježica pri Ljubljani. se priporoča prečistiti duhovščini ter slavemu občinstvu za cenjena naročila novih ter popravila starih stolpnih ur, poljedelskih strojev ter motorjev na bencin.

Postrežba točna. Cene primerno nizke.

Hlapec

primerno krepak, trezen in pošten, se sprejme takoj proti dobri plači. — Ponudbe sprejema upravnistvo »Slovenca« pod šifro »Hlapec 700«.

Jabolčni in tepkov

mošt in vino

I. kakovost, vsako množino prodaja najceneje tvrdka

M. VILCHER,

Eggenberg pri Gradcu, Janzgasse št. 10.

Oklic.

Od Skandrovega posestva v Dravljah šte. 44 se boste oddali v zakup za dobo štirih let

dve njivi

razdeljeni v šest delov, ležeči poleg predkolodvora državne železnice v Dravljah. Zakupovanje se bo vršilo dne 10. marca ob 2. uri popoldne na licu mesta imenovanih parcel. — Sestanek poleg gostilne pri »Slepem Janezu« v Zapužah.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani, oddelek VIII, dne 4. marca 1918.

Modni atelje za gospode in dame

Potočnik

Ljubljana, Gradišče št. 7

se priporoča za izdelovanje oblek za gospode in dame po najnovejši modi. — Modeli modnakovske in dunajske akademije vedno na razpolago. — Istotam se modernizirajo in obračajo obleke za gospode in damski kostumi. Solidne cene. — Sukanec in svila na razpolago. — Za prinešeno blago se garantira.

Fazona od K 60.— naprej.

Novo izšel!

Sloveči

Favorit-Album

za spomlad in poletje 1918, kakor tudi Mladinski Album. Dobijo se vsi Favorit-kroji in druge favoritske potreščine pri trvdki

M. RANTH,

LJUBLJANA, Marijin trg.

Glavno zastopstvo za Kranjsko. Cena za album K 1-60, s poštino K 1-80. Pošilja se po povzetju ali predplačilu.